

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 088 118 86 71

overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

Kvk 51048329

IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inflichtingen bij

Dhr. F. Hoekstra

Telefoon 038 499 86 52

Frank.Hoekstra@overijssel.nl

Provinciale Staten van Overijssel

Datum

05.10.2021

Kenmerk

2021/0209465

Onderwerp: reactie op rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Beheer landschap, niet voor niets!'

Toezending aan Provinciale Staten met oogmerk:

ter informatie

anders, en wel:

De Rekenkamer Oost-Nederland heeft u op 30 juni 2021 haar rapport 'Beheer landschap, niet voor niets!' aangeboden. Met deze brief informeren wij u over onze reactie op dit rapport.

De hoofdconclusie van de Rekenkamer is herkenbaar

Het is goed dat de Rekenkamer constateert dat onze inzet voor het landschapsbeheer zin heeft. Tegelijkertijd is ook herkenbaar dat met de huidige inzet het effect van onze inzet beperkt is. Groenblauwe diensten is een goede regeling, maar vergt ook een grote financiële inzet van de provincie (ca. € 60 mln.). Daarom hebben wij na 2015 gekozen voor een andere opzet met lokaal eigenaarschap voor landschapsbeheer. Dit hebben wij binnen het programma Natuur voor Elkaar verder uitgewerkt. Het lijkt echter dat deze nieuwe regeling (met een bescheiden budget van ca. € 4 mln.) nog beperkt extra vruchten afwerpt. Wij beraden ons op mogelijkheden om deze regeling en middelen beter aan te laten sluiten bij initiatieven uit de samenleving.

De Rekenkamer komt in haar rapport met 5 aanbevelingen. In het onderstaande voorzien wij elke aanbeveling van onze reactie:

Wij werken met de provincie Gelderland aan een registratiesysteem voor landschapselementen

- 1. Inventariseer en monitor het aantal landschapselementen in Overijssel en sluit daarbij zo mogelijk aan bij een landelijk initiatief.*

De registratie en monitoring van landschap en landschapselementen heeft al langere tijd onze aandacht. Wat het lastig maakt is dat landschap een abstract begrip is dat niet zonder meer eenduidig is te kwantificeren. Wij geven monitoring de laatste jaren steeds meer vorm door bijvoorbeeld het gebruik van satelliet- en dronebeelden.

Met de provincie Gelderland hebben we een innovatiesubsidie gekregen van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de ontwikkeling van een nieuw registratiesysteem voor landschapselementen.

Dit doen we samen met de partijen van het bomenregister. Dit registratiesysteem komt meer tegemoet aan onze behoefte dan monitorlandschap.nl waar de Rekenkamer ons op attendeert. De basiskaart van monitorlandschap.nl is niet compleet en de monitoring is voor ons te grofmazig om te benutten voor goede sturing op beleidsdoelen.

Wij voeren graag het gesprek over de ambities en middelen voor duurzaam landschapsbeheer

2. Bepaal of en welk extra resultaat en effect u wilt en welke extra (financiële) inzet op landschapselementen u daarvoor beschikbaar wilt stellen.

Deze aanbeveling is gericht aan uw Staten.

Het huidige coalitieakkoord voorziet niet in structurele middelen voor landschapsbeheer na 2023. Voor de huidige periode is binnen prestatie 3.1.5 € 5 mln. beschikbaar voor (activiteiten gerelateerd aan) landschapsbeheer. Daarnaast stellen wij structureel ca € 2 mln. beschikbaar voor het landschapsbeheer via de regeling voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), dat voor de helft met EU middelen wordt gefinancierd. De Rekenkamer nodigt u uit voor discussie en besluitvorming over het vervolg. Wij ondersteunen deze aanbeveling en stellen u voor hierover begin 2022 een discussie te voeren. Wij bieden aan deze discussie voor te bereiden en stellen u voor onderstaande relevante sporen in samenhang met elkaar te bespreken:

- Groenblauwe Dooradering
Met onze brief van 1 juli 2021 (kenmerk 2021/1103709) hebben wij u geïnformeerd over het concretiseren van een groenblauwe dooradering in het landschap.
- Het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)
Eind dit jaar komt het Nationaal Strategisch Plan (NSP) beschikbaar. Daarin worden naar verwachting landschapselementen onderdeel van het agrarisch areaal dat in aanmerking komt voor inkomensondersteuning. Feitelijk betekent dit dat het systeem niet meer de prikkel bevat voor een eigenaar om een houtwal te kappen om voor extra inkomensondersteuning in aanmerking te komen.
- Agrarisch natuur- en landschapsbeheer
Hiervoor komen binnen het GLB-NSP meer middelen beschikbaar, alsmede een nieuwe vorm van 'ecoregelingen', waarmee we meer flexibel kunnen aansluiten op de bedrijfsvoering van de ondernemer.
- Streekelijke landschapsbeheer

Mogelijk levert het resultaat van dit gesprek input voor de nieuwe Omgevingsvisie en een volgend coalitieakkoord.

Onze uitvoerende partners erkennen het belang van controle en handhaving

3. Breng het belang van controle op de uitvoering onder de aandacht van de organisaties die zorgdragen voor de contracten, de uitbetaling en de controle op het beheer.

De uitvoerende organisaties hebben zeker ook aandacht voor controle en handhaving en hebben hier hun organisatie op ingericht. Wij voeren hierover met hen ook 'het goede gesprek'. Daarnaast houden we toezicht op uitvoering door de agrarische collectieven via audits van de Stichting certificering. Zo nodig schrijven zij verbeteracties voor en kunnen in uiterste gevallen het certificaat intrekken.

Overigens: de Rekenkamer lijkt er vanuit te gaan dat wij geen handhavende activiteiten uitvoeren. Dat is niet correct. Wij handhaven wél op landschapselementen in het kader van de Wet natuurbescherming, door toezicht op houtopstanden, onder meer via monitoring van satelliet beelden en in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) via voornoemde audits en veldcontroles door de Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). Daarnaast kunnen de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RvO) en de agrarische collectieven boetes aan de individuele boeren opleggen die deelnemen aan het ANLb.

Wij hebben u reeds geïnformeerd over onze aanpak voor landschapsbeheer tot 2023

4. *Vergroot het effect van de inzet op landschapselementen door:*
- a. de koppeling te maken met andere (provinciale) doelen en daarmee potentiële financieringsbronnen;*
 - b. aandacht te hebben voor de bedreigingen voortkomend uit het gebruik van het landelijk gebied waaronder de intensieve landbouw.*

De Rekenkamer richt deze aanbeveling zowel aan ons college als aan uw Staten. In reactie hierop volstaan wij met een verwijzing naar onze brief van 6 juli 2021 (kenmerk 2021/1103709). Daarin hebben wij u geïnformeerd over de Groen Blauwe Dooradering.

Via het jaarverslag houden wij u op de hoogte van uitvoering van de aanbevelingen

5. *Geef een jaar na de behandeling van dit rapport inzicht in de implementatie van de aanbevelingen.*

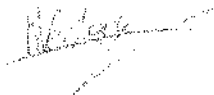
Deze aanbeveling zullen wij meenemen bij de reguliere P&C-cyclus en in het jaarverslag over 2022 verwerken.

Deze brief is in afschrift aan de Rekenkamer Oost-Nederland verzonden.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg